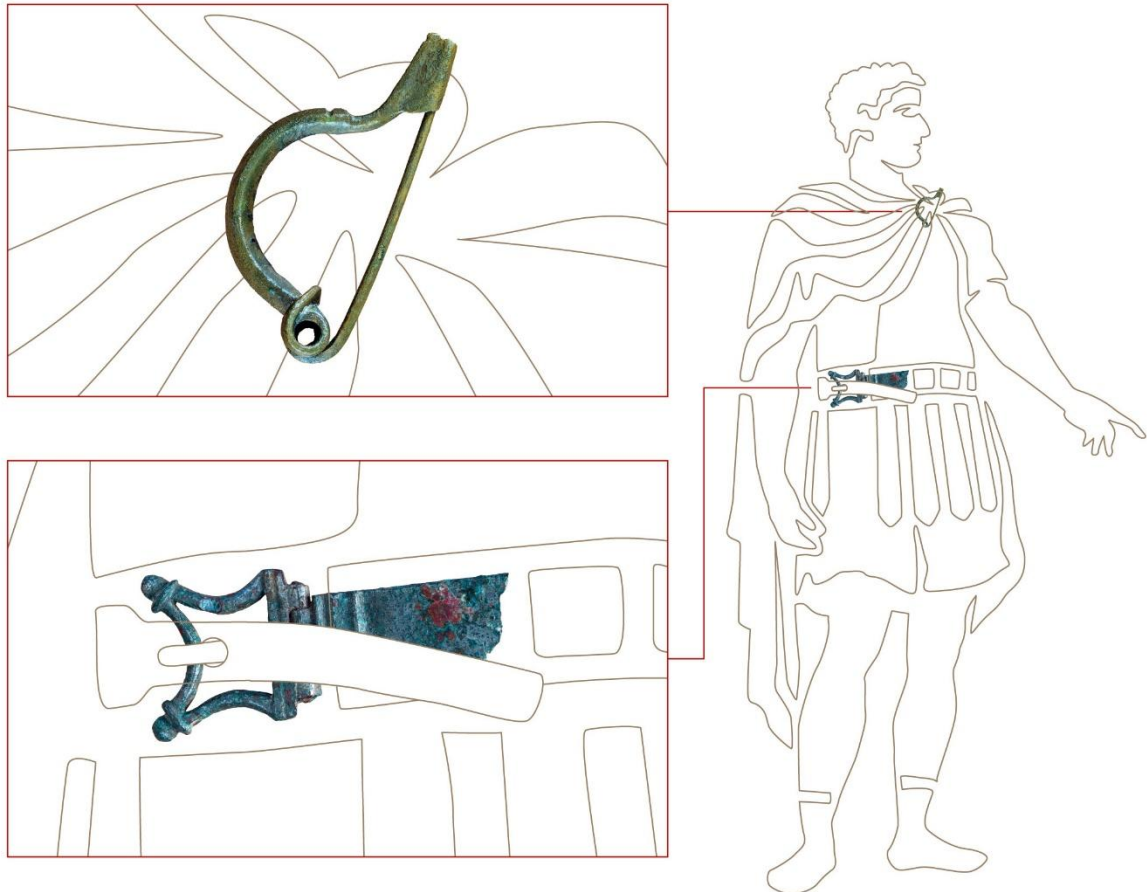

Tempel-Kerkmuseum Jaarverslag 2024

Maart 2025

Inhoud

1. Inleiding	pag.	1
2. Koersdocument 2022-2027		1
3. Openstellingen en bezoekers		3
4. Evenementen		3
5. Publieksinformatie en communicatie		5
6. Educatie		6
7. Vrijwilligers		8
8. Collectiebeheer		9
9. Projecten		11
10. Samenwerking		14
11. Werk aan de Grote Kerk		14
12. Een kijkje naar 2025		15

Bijlage: - Het museum in grafieken

1. Inleiding

Graag nemen we je in dit jaarverslag mee in de gebeurtenissen van het Tempel-Kerkmuseum in 2024. De museumcommissie bestaat geheel uit enthousiaste vrijwilligers. Zij hebben in 2024 weer meer rondleidingen verzorgd en mochten meer bezoekers verwelkomen. Een mooi resultaat!

Het is een boeiende uitdaging om meer dan 20 eeuwen cultusplaats en in het bijzonder het UNESCO Werelderfgoed (de Romeinse tempels) onder de aandacht te brengen. We zijn er trots op dat dit steeds beter lukt. Het werken met projecten en bijbehorende financiering geeft de mogelijkheid om nieuwe inhoud en vormen aan het museum toe te voegen. In dit jaarverslag lees je wat ons dit jaar weer heeft bezig gehouden. Veel leesplezier.

2. Koersdocument 2022-2027

Mede door de UNESCO Werelderfgoed status, toegekend in 2021, is er een grotere externe belangstelling voor het unieke van het museum ontstaan. Daarnaast bezint ook de Protestantse Gemeente Elst zich op haar ontwikkeling en de consequenties daarvan voor het kerkgebouw. Beide ontwikkelingen maken het voor het museum van belang om zich te buigen over haar eigen gewenste ontwikkeling. Er zijn verschillende scenario's naast elkaar gelegd, waaruit een keus is gemaakt. In deze periode betekent dat voor:

- Het museaal aanbod: Op weg naar een iets meer eigentijdse en aantrekkelijke presentatie; wisseling in de presentatie en mogelijkheid tot thematisch bezoek. Verdiepingsmogelijkheden via digitale middelen en verrassingselementen via belichting en bewegend beeld.
- Het erfgoedbeheer: Het erfgoed volgens bekende normen beheren en conserveren. Tijdens bezoeken authentiek te beleven zonder schade aan het erfgoed te veroorzaken. Objecten kunnen onder de juiste klimatologische omstandigheden ten toon gesteld of in depot gehouden worden
- Publieksbereik: Op weg naar 4000 bezoekers per jaar. Er is meer bekendheid van het unieke erfgoed en de cultusplaats Elst onder inwoners van de Overbetuwe en van Nederland. Publiek kan op een makkelijke manier reserveren voor een bezoek.
- Communicatie: Er komt een communicatieplan met daarin een visie op imago en identiteit en een communicatiematrix met welke middelen met welke doelgroepen wordt gecommuniceerd. Verschillende publicaties zijn geactualiseerd.
- Organisatie: De commissie blijft uit vrijwilligers bestaan. De commissie groeit uit tot ca. 35 vrijwilligers met tenminste 25-30 gidsen.
- Samenwerking: Het museum is, zo mogelijk, vertegenwoordigd in alle relevante (lokale, regionale, provinciale) netwerken over de thema's en inhoud van het museum.

Het koersdocument is richtinggevend maar bevat geen mijlpalenplanning. Met een vrijwilligersorganisatie en een sterk veranderende omgeving is het voldoende om een duidelijke koers te hebben.

3. Openstellingen en bezoekers

In 2024 handhaven we het aantal reguliere openstellingen.

Van 1 november tot 1 april open op de eerste zaterdagmiddag in de maand.

Van 1 april tot 1 november open op elke zaterdagmiddag. In juli en augustus is er ook een opstelling op zondagmiddag.

Het aantal bezoekers in 2024 ligt flink hoger dan in 2023, nl. 3220 (2023: 2610). Mogelijk ligt dat aan het effect van de verkrijging van de UNESCO Werelderfgoed status in 2021.

Daarnaast is voor verschillende momenten meer PR gemaakt. Ook de scholen werden actief benaderd, o.a. in het kader van het Romeinenfestival.

Van de 3220 bezoekers volgden 2620 mensen een rondleiding of namen deel aan een activiteit. In totaal zijn er 316 rondleidingen verzorgd.

Voor overzichten, zie bijlage 1.

4. Evenementen

Het museum neemt dit jaar deel aan 5 evenementen.

Limesfestival (6 januari)

In het kader van het Limesfestival 2023 is er nog een speciale openstelling op 6 januari. Het merendeel van de activiteiten vond eind december 2023 plaats.

Archeologiedag (17 juni)

In de kerkzaal is de foto expositie te zien van de Verwoeste Grote Kerk met de opgravingen. Archeologen van BAAC vertellen over hun werk en men kan meedoen met de lezing over recente opgravingen in Elst bij de nieuwe woonwijk De Pas.

De extra kinderactiviteit op Vaderdag (18 juni) trekt geen belangstelling.

Open Monumentendag (12 september)

Op de zaterdag van het Open Monumenten weekend is het museum gratis toegankelijk. Zo'n 100 mensen maken van de gelegenheid gebruik de Grote Kerk van binnen te bekijken.

80 jaar Vrijheid - Market Garden (21 september)

Op **21 september** is er in het Tempel-Kerkmuseum een middag met laagdrempelige informatie over de enorme gevolgen voor Elst na de geallieerde Operatie Market Garden in september 1944. Er is een foto-expositie 'de gevolgen voor de Grote Kerk en omgeving' en een expositie van objecten van Museum Niemandland Gendt. Er draait de film "Schuilen en vluchten". De Arnhemse historicus F. van Lunteren verzorgt de lezing "Evaders in Elst – het onbekende verhaal rond ondergedoken militairen en piloten in september 1944". Maar liefst 85 mensen wonen de lezing bij. Het evenement wordt verzorgd door het museum i.s.m. Marithaime.

Romeinenfestival (19 oktober)

Het Romeinenfestival Elst (eerste zaterdag van de herfstvakantie) bestaat uit een programma in het dorp met o.a. reenactors van 'Springlevend Verleden'. In het museum nemen bezoekers deel aan een themarondleiding "Offers en rituelen bij de tempel", waarin het Romeinse deel van het museum wordt belicht vanuit het perspectief "religie en rituelen in de Romeinse tijd" (zie ook Projecten). Deze rondleidingen zijn gratis toegankelijk, met dank aan de Gemeente Overbetuwe. De belangstelling is groot. Er zijn 14 rondleidingen verzorgd.

5. Publieksinformatie en communicatie

De publieksinformatie en communicatie bestaat in 2024 vooral uit website- en persberichten, en berichten op social media. Het aantal volgers groeit geleidelijk (Januari 2025: Facebook 537 volgers, Instagram 295 volgers). Ook in Onderweg wordt met regelmaat een bericht over het museum geplaatst.

De folders over het museum (NL, Du, Eng) zijn geactualiseerd en ook De Tijdreis krijgt een eigentijdse versie.

Eind december krijgt het museum een eigen website in het kader van de projectaanvraag Museum in Beeld II (Zie projecten). Dit is een langgekoesterde wens voor het museum. De websites van het museum en Pg-Elst verwijzen over en weer naar elkaar. Bezoekers kunnen nu gemakkelijk digitaal rondleidingen reserveren en aanvragen. Het werkproces voor de museumcommissie is hierdoor ook meer gedigitaliseerd en voorkomt veelvuldige mailwisseling.

Bij drie gelegenheden presenteert het museum zich met een informatiestand op een markt. De eerste is in augustus bij de Romeinse tuin in Elderveld.

De tweede is bij de opening van het culturele seizoen bij de KIK. Hier is de Educatiecommissie aanwezig met informatie over de Tijdreis.

En de derde keer bij het Romeinenfestival door een mooie stand op het kerkplein.

Er is in het museum gefilmd voor een promotiefilm van Wandelnet en voor de film 'Voor de Goden'. In het kader van Erfgoed Gelderland zijn er foto's gemaakt, die voor promotie bruikbaar zijn. Ook het foto- en illustratiemateriaal is uitgebreid voor het project Museum in Beeld II.

De Gemeente Overbetuwe plaatste in overleg met ons verschillende bruine wegwijsborden naar het museum.

6. Educatie

De werkgroep Educatie bestaat uit 4 leden, nadat afgelopen jaar een van de vrijwilligers gestopt is als lid van de museumcommissie. De werkgroep bekijkt komend jaar of uitbreiding gewenst is.

Basisscholen en voortgezet onderwijs

In 2024 hebben 8 basisscholen een rondleiding gehad in het museum, waarbij sommige basisscholen met meerdere groepen. Dit is een toename in vergelijking met vorig jaar.

De Educatieve activiteiten voor basisscholen zijn opnieuw opgenomen in het Cultuurmenu van Overbetuwe.

Het Voortgezet Onderwijs heeft viermaal ons museum bezocht. Voor de eerste drie klassen van het Voortgezet Onderwijs is een aangepast programma gemaakt. Door

middel van opdrachten proberen we de leerlingen actief te betrekken. Besloten is om de opdrachtenkaarten alleen bij de vitrines te gebruiken, omdat de crypte en de Romeinse ruimte hiervoor niet geschikt zijn (resp. te klein en geen toezicht als kinderen gaan rondlopen.)De brugklassen kunnen de bouwwerken maken.

Bij de Inleiding voor zowel basisonderwijs als ook Voortgezet onderwijs, gebruiken wij nu een Tijdlijn op het beeldscherm, zodat de bouwperiodes van tempels en kerken helder gepresenteerd kan worden.

Er wordt gewerkt aan een Limes Doe-boek voor basisscholen in de gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Arnhem. De gemeenten financieren dit.

De Tijdreis

De naam De Tijdreis is in plaats gekomen van Gezinsactiviteit, omdat deze beter passend is voor de activiteit, waarin 6-12 jarigen met (groot-) ouder of andere volwassene een ontdekkingstocht in en onder de Grote Kerk maken en zo meer dan 20 eeuwen cultusplaats ervaren.

Dankzij goede PR is de belangstelling voor de Tijdreis tijdens de schoolvakanties flink

toegenomen gedurende het afgelopen jaar. Er moest zelfs gebruik gemaakt worden van een 2e Tijdreis op dezelfde dag. De Tijdreis op de 1e woensdag van de maand is geschrapt wegens geen belangstelling. Besloten is de Tijdreis ook aan te bieden als onderdeel van een Kinderfeestje.

Tijdens de Archeologiedagen is de Tijdreis ook op zondag 16 juni is aangeboden. Hiervoor was weinig belangstelling, mede doordat het Vaderdag was en het Nederlands voetbalelftal een wedstrijd speelde.

Samen met Forte Welzijn, is in het kader van het Romeinenfestival een kleur- en verhalenwedstrijd georganiseerd. De basisschoolgroepen van de winnaars krijgen een gratis rondleiding aangeboden en prentenboeken voor de groepen en winnaars. De gemeente Overbetuwe financiert dit.

We hebben ervaren dat tijdens het Romeinenfestival het goed zou zijn om voor de kinderen een aangepaste rondleiding aan te bieden.

Op initiatief van Educatie is een processie gemaakt van Playmobilfiguren met een votief altaar. Ook is van een bouwplaat een stevig Romeins dorp gebouwd.

Deze uitbreidingen zijn een mooie aanvulling tijdens de Educatieve rondleidingen.

De documenten met betrekking tot Educatie in Gidsengids deel 1, zijn geactualiseerd.

7. Vrijwilligers

De werkgroep Vrijwilligers bestaat uit drie leden. Een lid stopte met deze werkzaamheden en is opgevolgd.

De museumcommissie verandert van samenstelling door het vertrek van twee leden en de aanwas van drie nieuwe leden. Eind 2024 bestaat de commissie uit 24 leden.

Bij de vertegenwoordiging van de Kerkrentmeesters is er sprake van wisseling van de wacht. Dit geldt ook voor de koster die betrokken is bij het museum. Zij gaat (helaas) met pensioen en wordt goed opgevolgd.

In januari krijgen we een workshop Storytelling van Gottfrid van Eck. Doel van de workshop is om meer verhalen in de rondleiding te verwerken. Mensen onthouden de verhalen beter dan de feitjes.

Het educatief uitje in november werd verzorgd door een drietal commissieleden. Doel: een bezoek aan Utrecht. Een van onze vrijwilligers vertelt ons het e.e.a. over de architectuur van de bibliotheek, het voormalige postkantoor. Na de koffie bij Mijnheer Potter in ditzelfde gebouw, lopen we naar het Domplein. Daar staat Bastiaan de Zwitser ons op te wachten voor een Storytrail (verhalenwandeling) door Utrecht. Ook voor de mensen die al vaker in Utrecht zijn geweest, komen we op plekken die we niet eerder hebben gezien. Bastiaan weet ons steeds te boeien en brengt ons op ideeën voor onze eigen verhalen in het museum. Na de lunch bij Oudaen krijgen we een rondleiding in het Catharijneconvent, o.a. in het thema religie en rituelen. Bij Café van Wegen, een echte bruine kroeg, sluiten we de dag af.

8. Collectiebeheer

De werkgroep collectiebeheer bestaat uit 5 leden.

a. Collectie Gelderland

Begin 2024 is een start gemaakt met het online zetten van wat er zoal te zien is in ons museum. Het oorspronkelijke doel om de gehele collectie van het Tempel-Kerkmuseum vanuit het interne Memorix Maior-systeem via www.collectiegelderland.nl openbaar beschikbaar te stellen moest worden opgegeven, deels als gevolg van de opstelling van Museum Valkhof, te weten geen opname van de objecten die we van hen in bruikleen hebben "onder onze vlag". In verband met de werkbelasting besloten we verder ook slechts een enkele munt te publiceren met vermelding van de overige munten. Een soortgelijke werkwijze is gebruikt voor de fibulae. Inmiddels zijn 24 "eigen" items ingevoerd met foto's, een beschrijving van details over het betreffende object en bronvermelding. In een enkel geval zoals bij het suovetaurilia gebruiken we links naar externe bronnen.

Erfgoed Gelderland verschafte ons de mogelijkheid om professionele foto's te plaatsen van het Romeinse en Middeleeuwse onroerend goed.

Volgens opgave van Erfgoed Gelderland is er in de eerste 10 maanden van 2024 bijna 1600 keer gekeken naar pagina's gerelateerd aan het Tempel-Kerkmuseum. Er keken 398 mensen. In die periode steeg het aantal gepresenteerde objecten geleidelijk tot ruim 20.

b. De steen van Balderik weer terug

Na een half jaar van uitleen van de steen aan het RMO ten behoeve van de tijdelijke expositie "Het jaar 1000, Nederland in het midden van de Middeleeuwen" is de steen van Balderik weer te bewonderen in de vitrine

c. Museale steen op de Gemeentewerf?

Begin maart bezocht een drietal leden van de werkgroep de Gemeentewerf in Elst. Dit naar aanleiding van een bericht van de werf dat men voornemens was een steen die daar al langere tijd in opslag lag te storten. Vraag aan ons was: heeft de steen voor jullie museale waarde?

Er bleek geen vondstgeschiedenis bekend bij de werf en ook over deduur van de opslag op de werf was niets bekend. Foto's werden gemaakt en afgesproken werd dat we met die foto's erbij zouden proberen informatie te verkrijgen over deze steen. We konden ze namelijk niet met enige zekerheid duiden qua plaats van herkomst en tijd.

Erfgoed Gelderland reageerde als volgt: "dit heeft wel typisch gotische stijlkenmerken van een (kerk)gebouw. Dit lijkt een onderdeel te zijn van een zandstenen (middeleeuwse) hogel

of pinakel (optioneel onderdeel van een blinde arcade of wimberg/frontaal) van een kerk. In de 15 e eeuw was de Grote Kerk in Elst een gotische kerk en het kan daar zeker onderdeel van zijn geweest. De context is verder niet bekend, maar het kan een relatie hebben met één van de verschillende verwoestingen (WOII, brand of Reformatie) of verbouwingen van een kerk.”

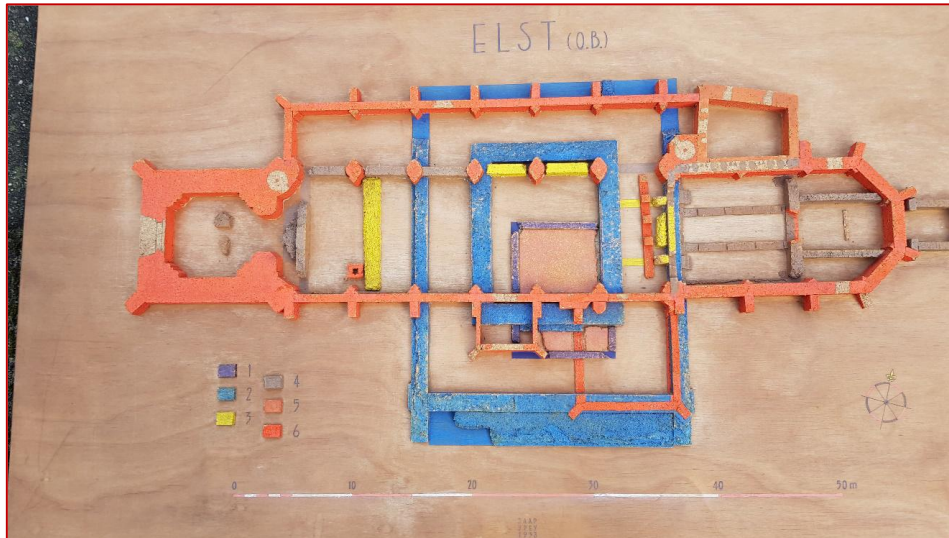
Het advies om ons verder te oriënteren op echte bouwhistorici zoals Bouwhistorisch Onderzoek van het Gelders Genootschap en Monumenten|Domeinen van RCE werd opgevolgd, maar geen enkele reactie. De steen werd enige tijd hierna juist op tijd gered van definitieve stort en is waarschijnlijk dus nog in depot op de werf (zie foto's). Wordt waarschijnlijk vervolgd.

d. Restauratie fundamentenbord van Jaap Ipey

Door de (gewenste) vochtige condities in de Romeinse ruimte is schimmelvorming ontstaan op de daar aanwezige maquette van de funderingen. Het betreft een multiplex-plaat met daarop aangebracht (op schaal) de opgegraven funderingen in kurk-materiaal.

Deze plaat (zie foto) is gemaakt in 1958 door Jaap Ipey, een archeoloog die de opgravingen in en rond de kerk mede heeft uitgevoerd. Het kleurgebruik, ter aanduiding van de verschillende tijdsperiodes, is niet conform de thans geldende aanbeveling. Het was aanvankelijk de bedoeling om het kleurgebruik aan te passen. Daarvan is afgezien omdat het besef groeide dat het een historisch object betreft, kenmerkend voor de wederopbouwfase. Het object is daarmee niet slechts een hulpmiddel bij de rondleidingen, maar vormt een onderdeel van onze museumcollectie. Het paneel is eerst van schimmel ontdaan en grondig gereinigd. De beschadigingen hersteld en de kale plekken met bijpassende kleur ingevuld. Tot slot is het paneel aan voor- en achterzijde van een vernislaag voorzien, zodat deze meer vochtbestendig is. De gegevens over de gebruikte vernis zijn aan de achterzijde vermeld, met het oog op het verwijderen van de vernis in de toekomst.

e. Onze bergruimte in de kerk.

Omdat deze te krap en onoverzichtelijk begon te worden is door de werkgroep i.s.m. PR en Educatie een actie georganiseerd om de inhoud op te schonen en beter in te delen.

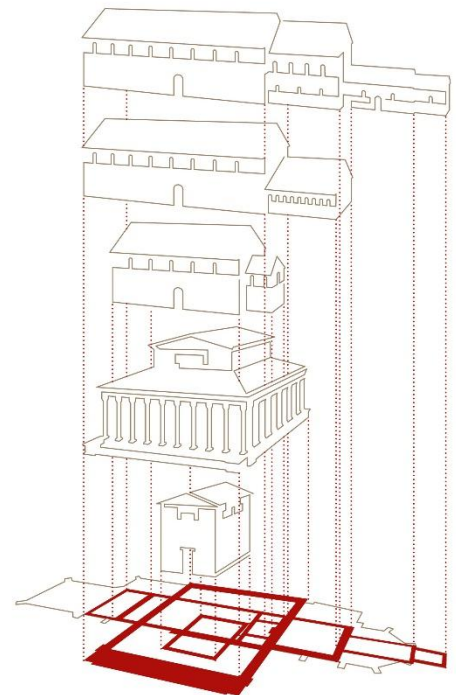
f. Bedreigingen Erfgoed in en rond de Grote kerk

De belangrijkste taak van alle instanties die betrokken zijn bij cultureel erfgoed is de zorgvuldige instandhouding van de objecten. Deze taak ligt primair bij de eigenaar van het goed. In ons geval is dat de Protestantse Gemeente Elst.

Van de museumcommissie mag verwacht worden dat deze een bijdrage levert in de vorm van een zorgvuldig gebruik van het archeologische goed en het tijdig rapporteren over de ontwikkelingen.

Vooralsnog zien wij de volgende risico's:

- Instortgevaar muurgedeelte van de eerste kerk (8e eeuw).
- Aantasting Romeinse funderingspalen door lagere grondwaterstanden.
- Druipend condenswater.
- Verstopping en vervuiling.
- Scheurvorming in Romeinse muur.

Door de museumcommissie zijn de volgende maatregelen genomen :

- Monitoring luchtvochtigheid en temperatuur.
- Aanpassing ventilatie in Romeinse ruimte ter verhoging van de luchtvochtigheid.
- Rapportage grondwaterstanden op basis van uitlezingen van de peilbuis net buiten de kerkmuur.
- Voorkomen dat bezoekers de oude muren aanraken. (afscherming)
- Verbod toegang tot benedenruimten zonder begeleiding van een gids.

Het behoud van het erfgoed komt regelmatig aan de orde in het overleg met de Kerkrentmeesters.

g. Isolatiebuis rond de stootranden van de betonnen liggers in het ondervloerse gedeelte.

In het verleden is op een groot deel van de route reeds isolatie aangebracht. Pijnlijke botsingen gaven aan dat dit uitgebreid moest worden.

Er is geïnventariseerd waar deze isolatie nog ontbrak. Via testen (i.v.m. de luchtvochtigheid) is gekozen voor Boson-kit als lijm. Door de betonrand voor te verwarmen is het lijmen mogelijk. De uitvoering vindt plaats in 2025.

9. Projecten

Het museum heeft dit jaar de volgende projecten onder handen:

a. Museum in Beeld II (2023-2024)

Na advies van Erfgoed Gelderland is een financiële bijdrage gevraagd aan de Nederlandse Limes Samenwerking. Door de verkregen bijdrage is het mogelijk te starten met de ontwikkeling van een eigen website voor het museum. De financiering door het Cultuurfonds zorgt ervoor dat er niet alleen een basiswebsite is, maar dat ook de gewenste uitbreiding met een reserveringssysteem voor bezoekers, meer beeldmateriaal en een besloten pagina voor documenten van de museumcommissie gerealiseerd kan worden.

In december 2024 gaat de website live. We zijn de Nederlandse Limes Samenwerking en het Cultuurfonds erkentelijk voor hun bijdrage. En we bedanken de webmaster van de Protestantse Gemeente voor de jarenlange ondersteuning, toen het museum nog vindbaar was via de kerkwebsite.

b. *Religie en rituelen in de Romeinse tijd (2023-2025)*

Het Liemers Museum vraagt ons mee te doen met een subsidieaanvraag bij de Provincie Gelderland in het kader van Thematische Verhaallijnen Romeinen. Ook Flipje Streekmuseum Tiel sluit aan. Er is gewerkt aan een gezamenlijk verhaal voor de drie musea (interne publicatie Paul Franzen; gereed in november) en een korte film. De film is in december gereed gekomen en heeft als titel ‘Voor de Goden’ (8 minuten)

Het Tempel-Kerkmuseum heeft op basis daarvan een keuze gemaakt voor een uitbreiding van de collectie. In overleg met de regioarcheoloog, Gemeente Overbetuwe, de archeoloog van Provincie Gelderland, het archeologisch depot Gelderland en The Missing Link is er gekozen voor het restaureren van een aantal grafgraven uit het Romeins Graf (opgravingen De Pas). De Gemeente Overbetuwe zorgt voor cofinanciering. De objecten worden te zijner tijd in het museum tentoongesteld.

Tevens is een themarondleiding ontwikkeld “offers en rituelen bij de tempel”. Deze is bij het Romeinenfestival uitgevoerd t.b.v. 14 groepen

Als onderdeel van dit project is er een start gemaakt met het voorbereiden van de ontwikkeling van een projectie in de Romeinse Ruimte. Deze sluit aan bij het thema “Religie en rituelen in de Romeinse tijd”.

c. *Gericht licht in de Romeinse Ruimte (2024-2026)*

De Provincie Gelderland honoreert de subsidieaanvraag voor een museale verlichting van de Romeinse Ruimte. Met een deskundige belichtingsadviseur wordt een plan gemaakt om de tl-verlichting te vervangen door gerichte uitlichting van de belangrijke onderdelen in deze Romeinse Ruimte. Het plan wordt in 2025 uitgevoerd.

Het meedoen met de projecten vraagt een behoorlijke tijdsinvestering van de vrijwilligers. Daarentegen stellen de subsidies ons in de gelegenheid om nieuwe inhoud en vormen te creëren.

10. Samenwerking

Voor het museum is het van belang actief in het netwerk te opereren. Waar mogelijk zijn de bijeenkomsten, georganiseerd door Erfgoed Gelderland en NLS (Nederlandse Limes Samenwerking), bijgewoond. De samenwerking in het kader van de Limes komt goed op gang en betekent dat we vaker acte de presence moeten geven. We doen dat naar vermogen. We nemen actief deel aan het Romeinennetwerk (Gelderland). De relatie met Historische Vereniging Marithaime is verder versterkt. De contacten met de Gemeente Overbetuwe zijn, met name door de UNESCO

erkenning, inmiddels zeer goed. Ook op het gebied van onderwijs versterkt de samenwerking. De cultuurcoach van Forte Welzijn speelt hier een belangrijke rol in. En uiteraard onderhouden we de goede contacten binnen de Protestantse Gemeente Elst.

11. Werk aan de Grote Kerk

Het museum is vertegenwoordigd in de kerkelijke werkgroep Werk aan de Grote Kerk. In 2024 vinden diverse vergaderingen plaats waarbij samen met Architectenbureau Stiel werd gewerkt aan een tweede schetsvoorstel voor de verbouwing van het kerkgebouw. Hierin worden ook de ontwikkelingen van het museum betrokken. Er wordt toegewerkt naar een aantal scenario's die in 2025 ter besluitvorming in de kerkelijke gemeente worden gebracht.

Ter voorbereiding van een grote verbouwing waarmee grote bedragen gemoeid zijn, verkennen we de vorming van een stichting voor het museum. Dit zou o.a. kunnen bijdragen aan het verkrijgen van fondsen en subsidies, die niet door een kerkelijke organisatie kunnen worden aangevraagd. Het gesprek met de kerkrentmeesters is gestart en wordt vervolgd in 2025.

12. Een kijkje naar 2025

Terugkijkend op 2024 hebben we opnieuw veel van onze voornemens kunnen realiseren. Vooruitkijkend naar 2025 gaan we door op de ingeslagen weg. Het koersdocument 2022-2027 geeft richting aan onze ambities en mogelijkheden. Een greep uit de voornemens:

- We herijken het koersdocument en de wijze van werken in de museumcommissie.
- We zetten meer in op het bereiken van groepen. Meedoen aan evenementen geeft meer en ander bezoek aan het museum.
- De UNESCO Wereld-erfgoedstatus zorgt voor een verdere intensievere samenwerking in de regio en ook lokaal. Het is het plan om alle interessante Romeinse 'locaties' in de regio in samenhang aan het publiek onder de aandacht te brengen via het Masterplan Romeinen van de Groene Metropool Regio. Lokaal nemen we opnieuw deel aan het Romeinenfestival.

- De werkgroep Educatie gaat o.a. verder met het werven van scholengroepen. Scholen krijgen in 2025 het Limes Doeboek voor de groepen 5 t/m 8 en d.m.v. prijzen bij het Romeinenfestival hopen we meer scholen te bereiken.
De Tijdreis wordt nog meer onder de aandacht gebracht.
- De werkgroep Collectiebeheer gaat verder met de aansluiting op Collectie Gelderland. Veiligheid blijft aandacht krijgen. De objecten uit een Romeins Graf uit De Pas worden toegevoegd aan de collectie en speciaal tentoongesteld.
- De Werkgroep PR en Communicatie gaat de nieuwe website met reserveringsmodule onder de aandacht brengen. Het gebruik van social media en persberichten verdient een meer structurele aandacht. De folders worden beschikbaar gesteld aan toeristische organisaties in de regio.
De besloten pagina van de website wordt geleidelijk gevuld met de Informatiegids en andere documenten, die handig zijn voor de museumcommissie. Dit is een tijdrovende klus.
- De werkgroep Vrijwilligers gaat o.a. op zoek naar enkele nieuwe collega's
- Het project 'Religie en rituelen in de Romeinse tijd' wordt samen met het Liemers Museum en Flipje Streekmuseum Tiel uitgevoerd en medio 2025 afgerond
- Het project Gericht Licht in de Romeinse Ruimte wordt in 2025 uitgevoerd
- En natuurlijk en vooral: met onze gidsen/gastvrouwen en -heren hopen we weer vele mooie rondleidingen te verzorgen!

Want ons unieke erfgoed (Romeinen én de vele bijzondere tijdslagen) is de moeite waard om goed te beheren én met prachtige verhalen onder de aandacht te brengen!

Elst, maart 2025

Anneke Manche, voorzitter

Tineke Touwen, secretaris

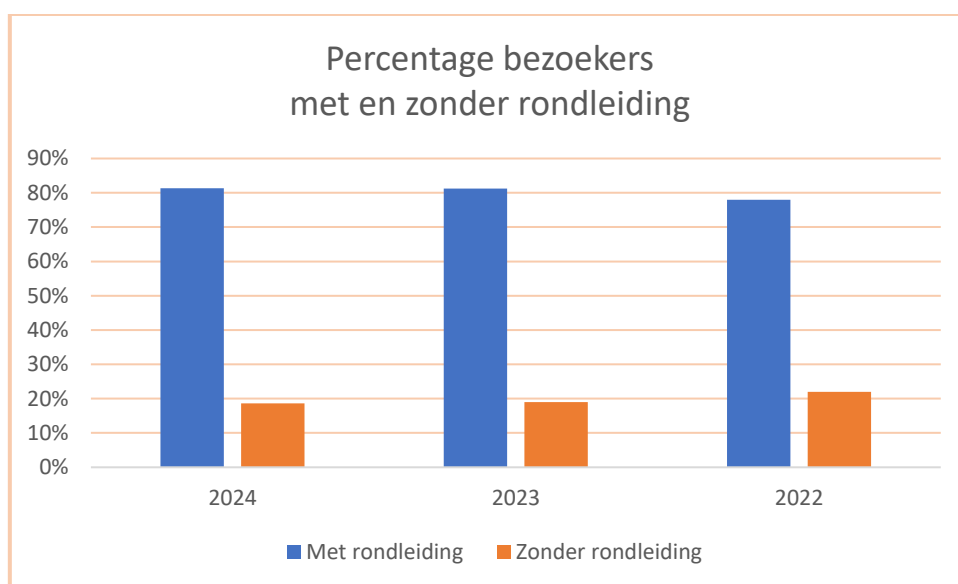
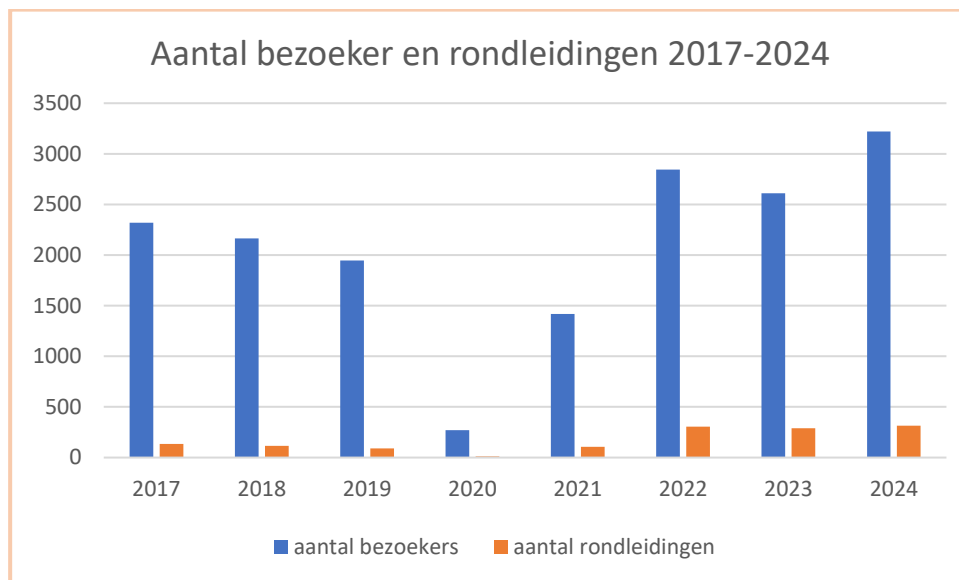
Ulbe Sijbesma, penningmeester

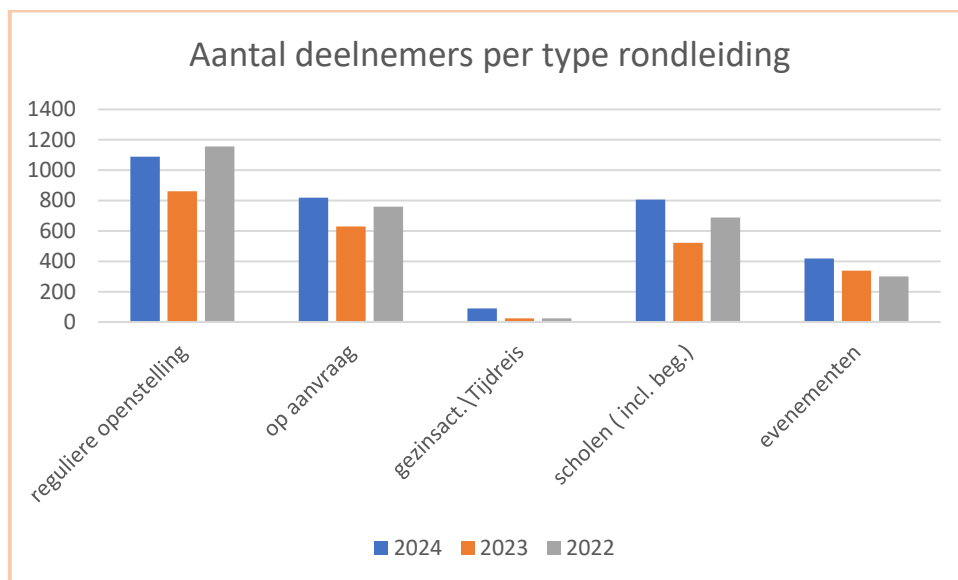
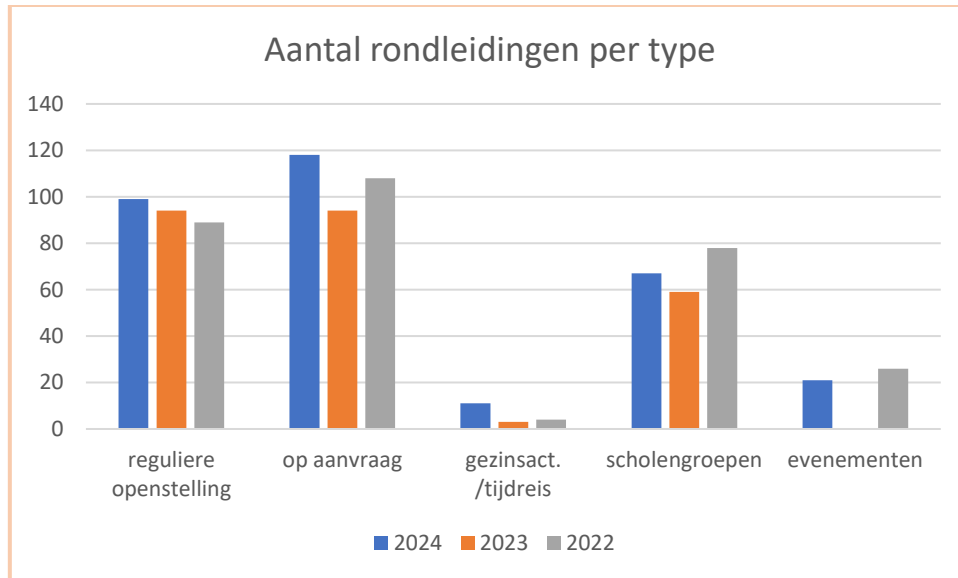
Met dank aan de verschillende werkgroepen voor hun bijdragen.

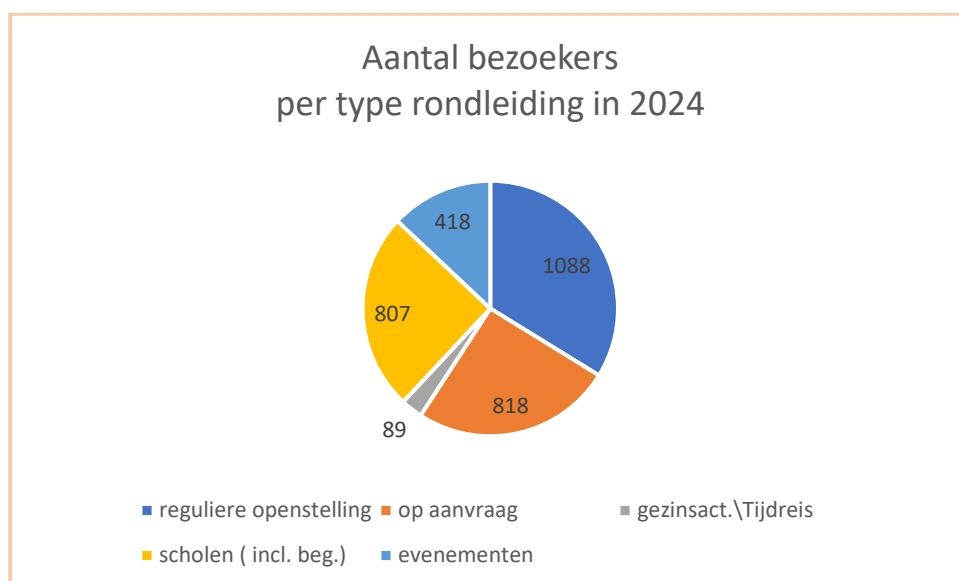
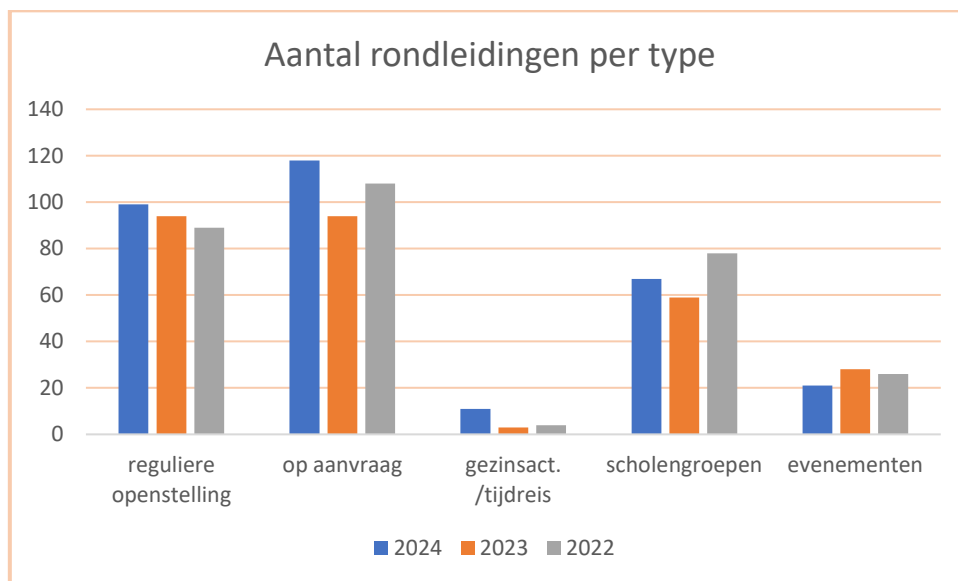
Foto's en illustraties : Museumcommissie / Studio Hartebeest/ Erfgoed Gelderland

Website: tempelkerkmuseum.nl

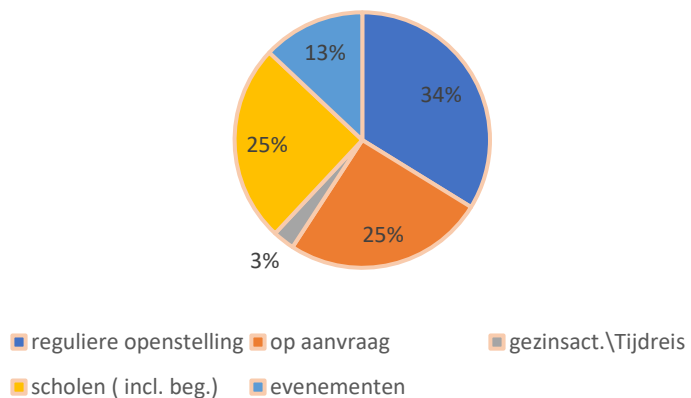
Bijlage 1. Het Tempel-Kerkmuseum in grafieken

Percentage bezoekers per type openstelling in 2024

Percentage rondleidingen per type in 2024

